XIII-ik évfolyam. 11-ik szám. Köszeg, 1893. márczius 12-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. *Egyes szám ára 10 kr*

Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztőség: a táblaház iskola-utczai részében. Kéziratok, levelek s egyéb a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Előfizetési pénzek és reclamatiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Hirdetések jutányos áron [illegible] *fol.*

Iparosok ügye.

Az iparügynek mindig kellő figyelmet szoktunk szentelni. Szükség van erre különösen nálunk, hol a lakosság egy java része iparüző ember és az ipar századokon át teljes virágzásban állott. Ma — az kétségtelen — az ipar pang, sőt itt-ott hanyatlás észlelhető e téren, a mi aggodalmat keltő. Első sorban az iparos maga panaszkodik a rossz üzlet miatt, s ő az, ki fel-fel jajgat és orvoslást sürget. Panaszkodik, hogy a közönség külföldi gyári iparczikkeket vásárol és mellőzi a hazai iparost. Kifogásolja az ipartörvény némely rendelkezéseit, melynek nyomasztó hatása alatt végromlását látja.

Mi mindezt megengedjük, sőt belátjuk, hogy kell itt valaminek történnie; csak hogy a *modus vivendi* nem csupán abból áll, nem változtat gyökeresen a helyzeten az, a mit iparosaink felhoznak. Az iparügy fejlesztése főleg az iparostól magától függ. Ha bizonyos értelmi nivóra vergődhetik és készitményeivel imponálni tud majd nemcsak a hazai közönségnek, hanem a külföldnek is, akkor Magyarország ipara virágzásnak fog indulni. Evvel nagyon természetesen nem azt akarjuk mondani, hogy c s u p á n az iparostól függ a czél elérése, nem; de f ő l e g ő tőle. Azért hozta meg a kormány a leendő iparosok oktatását elrendelő törvényt; azért tüz ki pályadijakat, osztogat segélyeket az iparos ifjaknak, hogy lábra állitsa az elgyengült iparos-osztályt. Azért sürgettük nem egyszer mi is az iparos tanonczok fölvételét szabályozó ipartestületi határozatot, melynek végre nyomát látjuk az évi közgyülés alkalmával kiadott jelentésben. Közöljük azt, hogy a közönség láthassa iparosaink józan intézkedéseit és buzgó törekvéseit.

A jelentés igy hangzik:

Tisztelt közgyülés!

Ipartestületünk fennállása óta a 8-ik évi közgyülést tartjuk és a most lefolyt év után megjelenünk azzal, hogy ezen évbeli működésünkről számot adjunk önöknek.

Örvendetesen hozhatjuk tudomásukra, hogy előljáróságunk összes tagjai a bennük helyezett bizalomnak teljesen megfeleltek, — főfigyelmüket az iparosok helyzetének javitására irányozák és legjobb belátásuk és meggyőződésük szerint czélszerü és nálunk eddig nem gyakorolt ujitásokat kivánnak meghonositani, de mind ehhez t. tagtársak a szó szoros értelembeni egyetértés és egymás támogatása szükséges, mert csakis úgy fogjuk ipartestületi intézményünkkel azt a helyet elérni, mely bennünket, a törvény kéreteiben megjelölt iparhatóságot megillet.

Sajnosan kell ez alkalommal hangsulyoznunk a mindnyájunk által észlelt s bennünket anyagilag fenyegető ipari pangást. Ennek oka különböző: első sorban a nagy közönség, mely azon képzeletben ringatja magát, hogy a mi készitményünk rosszabb és drágább, mint a külföldi, — s nem gondolja meg, hogy a külföldön megrendelt czikket, nem látván minőségét sem, oly alakban tartozik elfogadni, mint a melyben — természetesen tartósságához és használhatóságához mérten — méreg drágán nyakába sózzák! Nem látja be, hogy a helybeli iparosoknál kiválasztott anyagból kapja meg az általa kialkudott áron a czikket.

Másodsorban és legfőképpen a jelenlegi ipartörvény hiányosságában keresendő a baj, melynek megváltoztatása elkerülhetetlen országos érdek, mert már is sajnosan érezhető, hogy a mostani körülmények között az iparos osztály teljesen tönkre megy, mert elősegiti erre a segédek szocziális és anarhistikus fellépése, a nagy közönség pártolás hiánya, — a gyárak által támasztott és verseny utján el nem érhető concurrentia, a magyar ipar még meglevő versenyképességének a külföldről való kiszoritása és a korlátlan és megadózatlan fdáz házalás!

E tekintetben nem marad részünkre egyéb hátra, mint reményleni és országos mozgalom utján első sorban arra kérni a magas kormányt, hogy az ipar fejlesztése érdekében eddig is tanusitott támogatását még nagyobb fokban érvényesitse, az ipartörvény gyökeres megváltoztatása és a házalás szigoru korlátozása által elősegitse.

A t. közgyülés becses tudomására hozzuk továbbá, hogy az ipari betegsegélyző pénztár megalakitása iránt a kellő lépések megtetettek s kilátás van arra, hogy az rövid idő mulva életbe fog lépni.

A t. közgyülés figyelmét különösen — az előljáróság törvényben gyökeredző jogánál fogva hozott a következő határozatára hivjuk fel:

„A tanonczok beszegődtetése, és azoknak felszabaditása folyó évi ápril hó 1-ről kezdve ezentul csak minden 3 hónapban, vagyis julius, oktober, január és april első vasárnapján lesz eszközölhető, és pedig délelőtt 10—11 óráig a beszegődtetés, délután 1—3 óráig a felszabaditások, mindenkor az előljáróság jelenlétében; oly fiu, ki legalább is nevét leirni és olvasni nem tud, tanonczul fel nem fogadható; minden tanoncz felszabadulása előtt 8 nappal bizonyos, sajátkezüleg készitett munkát — játékszert kivéve — tartozik a bizottságnak bemutatni, a tanoncz felszabadulása 6 héttel előbb bejelentendő, — mindazon tanoncz, ki igazolatlanul az ipariskolai órákat elmulasztja, minden elmulasztott óráért egy héttel tovább tartozik tanonczoskodni, mivégből felkérjük a t. tagtársakat, hogy ezekről a gondozásukra bizott tanonczokat értesitsék."

Ezen rendszabálynak meghozatalára az előljáróság magát azért találta hivatva és kényszeritve, mert az iskola-mulasztások tekintetében sok visszaélés történt, — a beszegődtetés és felszabaditás tekintetében pedig azért, mert eleddig ezen hivatalos és fontos ténykedés teljesen gyáriasan történt, hiányzott az ifjuságnak a jóra, szépre, nemesre s erkölcsös életmódra való buzditása, mi csakis az előljáróság és az érdekelt tanonczok együttes jelenlétében ünnepélyes beszéd és buzditás által érhető el.

Tevékenységünkre nézve bejelentjük, hogy az iktatóban a mult évben összesen 365 ügydarab érkezett be, mely mind elintéztetett; — tanoncz beszegődtetett 65, felszabadittatott 51; az iparos és segéd személyzete között felmerült surlódás a békéltető bizottság által részint barátságos egyesség, részint a tanviszony felbontása által elintéztetett 11.

Kelt Köszegen, 1893. február hó 23-án.

Steininger Sándor jegyző. *Lemke Károly* elnök.

A néptanitók Eötvös-alapja.

A mit törvény és egyes iskolai hatóságok megtagadnak a néptanitóktól, pótolni igyekeznek azt maguk a néptanitók, az *önsegélyezés* gyakorlása által; segitségükre van a művelt társadalom is.

Az „Eötvös-alap országos tanitói egyesület", melyet *Péterfy* Sándor ezelőtt 18 évvel kezdeményezett s melyet a néptanitók java-sava lelkesen felkarolt s tőle telhetőleg támogat, fennállása óta 470 tanitói család gondjait enyhitette, 33.875 frtot adván részint ösztöndijak, részint segélyek alakjában a hozzá folyamodóknak. Ily módon 199 róm. kath., 102 ev. ref., 82 ág. ev., 10 gör. kath., 8 unit. és 69 izr. tanitó, tanitónő és tanitó gyermeke szeméből törülte le a nélkülözés okozta könyüket. Ezen kivül a „Tanitók orsz. Árvaházának" a költségeihez 1910 frttal járult, a „Tanitók Háza" alapjára 1303 frtot gyüjtött, saját alapjára pedig 48.937 frtot tőkésitett.

Van az egyesületnek 30 tiszteletbeli, 750 pártoló, 1450 rendes, 32 alapitó és 88 örökös tagsági dijat fizetett tagja. A mult évben befolyt adományokból 454 frt, tanitó-egyletek évi járulékai — adományai — és gyüjteseiből 226 frt, egyes iskoláknál elhelyezett perselyekből 35 frt, közigazgatási hatóságok gyüjteseiből 80 frt, egyéb adakozásokból és gyüjtésekből 1365 frt; összes bevétel 12.480 frt, kiadás 9195 frt. A mult évi tiszta jövedelem 3285 frt; ebből ösztöndijakra és segélyekre fordit 1500 frtot, a Tanitók orsz. Árvaházának alapjához ad 294 frtot, betegségben sinlődő rendes tagoknak nyujt 250 frtot, a beteg tanitók menedékháza alapjára tőkesit 150 frtot, a magyar Tanitók Házának alapjához csatol 150 frtot, a Rökk Szilárd, Rökk Pál, Gyertyánffy, Lederer, Zirzen, Békey, Őrley és Péterfy-féle alapitványok kamatai fejében kioszt 370 frtot; az egyesület tőkésitett vagyonához pedig 551 frtot csatol.

Bármily szépnek lássék is az eredmény, mit a néptanitók „Eötvös-alapja" felmutat, még ma sem felelhet meg az igényeknek, melyeket a szegény tanitók és jelesen tanuló gyermekeik irányában támaszthatnak. A tanitók tömegesebb támogatására és a művelt közönség pártfogására van szüksége.

Az „Eötvös-alap orsz. tanitói egyesület" feladatai közé tartozik az is, hogy létesitse a fő- és székvárosban a *magyarországi tanitók házát*, melyben az egyesület tagjainak felsőbb iskolákban, egyetemeken tanuló fiai részben ingyen, részben pedig mérsékelt dijért szállást kaphassanak, hogy *otthona* legyen a magyarországi néptanitók fiainak, ha a szülei házból, a család köréből idegen emberek között kell élniök, hogy *hajlékuk* legyen Budapesten az országos jellegü tanitói egyesületeknek, a melyben tanácskozásaikat megtarthassák.

Ennek a tanitói háznak a felépitésére a magyar nemzet ezredéves fennállásának az ünnepét akarjuk felhasználni. Ha nem állithat a nemzet, az állam az ezredéves ünnep alkalmára ezer népiskolát és kisdedóvodát, illő, hogy segitsék felépiteni a tanitók házát, mely áldásthozó, maradandó emlék lesz hazánk ezredé es történelmében és azt bizonyitja, hogy a magyar nemzet méltán foglal helyet a kulturállamok sorában.

Más országok fővárosaiban, pl. Bécsben, Zágrábban, Berlinben is vannak ily tanitóházak és szegénysorsu tanulókról gondoskodó intézetek; illő, hogy legyen Magyarország fővárosában is. A tanitók azonban, általánosan ismert nyomoruságos anyagi helyzetöknél fogva, a maguk erejével nem képesek ezt a magasztos eszmét megvalósitani, kénytelenek az állam, a törvényhozás, a hatóságok és a nagyközönség jótékonyságára appellálni.

Ha van egyesület vagy testület, mely a társadalom támogatását megérdemli, bizonyára a magyar tanitóság az, mely minden erejét, összes tehetségeit a nép nevelésének, oktatásának szenteli s arra munkál, hogy vallásos, erkölcsös, munkás és művelt legyen minden magyar és általuk virágzó, hatalmas és dicső az „imádott haza."

Lakits Vendel.

A magántiszviselők országos mozgalma.

A magántisztviselők körében rövid idő óta élénk mozgalom észlelhető. Hosszu évek után társadalmunk e nagy fontosságu osztálya is öntudatra ébredt és helyzetének javitására országos mozgalmat inditott meg.

Midőn Budapesten szó volt arról, hogy a bankok tisztviselői egy kört alakitsanak, mely az ő érdekeit megóvni legyen hivatva, igen természetesen a többi tisztviselők is szót emeltek egy ily érdekképviselet ügyében, mert van nagyon sok pótolni való a magánhivatalnokok helyzetében. A lapok hasábjai megteltek a helyzet nehézségeit tárgyaló fővárosi és vidéki tiszt-

viselők leveleivel és Budapesten rövid pár nap alatt a lelkes tisztviselők nagy számban gyültek egybe, hogy egy *nyugdijalap* megteremtéséről tanácskozzanak. Mert legfőbb baj, hogy a tisztviselőknek nincsen menedékük abban a korban, a mikor már nem képesek a munkára, *hogy nincs nyugdij-intézetük.*

Azért a mozgalom első sorban azt czélozza, hogy mindenekelőtt egy nyugdij-intézet létesittessék, s a végett a fővárosi magántisztviselők egy nagy bizottságot alakitottak, mely részben fővárosi részben vidéki magántisztviselőkből áll.

A bizottság, hogy az ország összes érdekelt magántisztviselőit zászlaja alá gyüjtse, felhivást bocsát ki, a mely felhivásnak különös nyomatékot ád az a körülmény is, hogy ugy a közéletnek, mint a kereskedelemnek számos vezérferfia szerepel rajta aláirása révén.

A mozgalom történetének egyik örvendetes mozzanata, hogy *Gulácsy* Dezső országos képviselő a parlamentben is szóba hozta a magántisztviselők ügyét és igy felszólalásával még a törvényhozás figyelmét is ráforditotta az ügyre. A nevezett képviselő különben az előkészitő bizottság egy küldöttségének megigerte, hogy a mozgalom iránt érdeklődni fog továbbra is és támogatni fogja minden erejéből.

Ez idő szerint ugy áll tehát az ügy, hogy a főváros és a vidék magántisztviselői egyaránt a legelénkebben érdeklődnek iránta, részt vesznek benne és hogy a a főváros és a vidék kereskedői, a részvényes vállalatok vezetői rokonszenvvel viseltetnek iránta.

A szervezkedő bizottság üléseit állandóan Budapesten a Paris szállodában tartja, hol a vidéki tagoknak igen szivesen szolgálnak levélileg is felvilágositással.

*

Az országos nyugdijegyesület létesitésének előkészitésére a fővárosban alakult százas bizottság miután a központban a szervezés előmunkálatait elintézte, most vidéki kartársaihoz fordul és kéri őket, hogy az együttes munkálkodás czéljából szervezkedjenek ők is, *alkossanak minden városban egy vidéki előkészitő bizottságot* és válasszanak egy bizottsági elnököt, ki az ő kivánságaik, nézeteik képviselője, szószólója legyen. A vidéki bizottság elnöke egyszersmind a központi százas bizottság tagja, ki mint ilyen állandó összeköttetésbe lép az előkészitő bizottság elnökségével Budapesten.

Az egyöntetüség, és a mi tő, a gyorsaság kedvéért kéri a bizottság kartársait, hogy gyüljenek mielőbb egybe és közöljék vele a mozgalomhoz való csatlakozásukat.

A százas bizottság, ha a vidéki albizottságok megalakultak, Magyarország minden részébe szétküldi gyüjtő iveit és akkor fog megválni, hogy az a lelkesedés, mely a mozgalmat megteremtette, megvan-e az országban mindenütt. De nem kételkedünk ebben magunk sem, mert soha társadalmi osztálynak jogosabb igénye nem volt, mint a művelt elemeket magába záró és a nagy száma által az államban is számot tevő magántisztviselők osztályának akkor, midőn bölcs előrelátással késő vénsége napjainak nyugalmát akarja biztositani.

HIREK.

— **Márczius 15-ike.** A magyar nemzet ujjászületésének ünnepét, márczius 15-ikét, nálunk több asztaltársaság meg akarja ülni. Nemes szándék, mely megérdemelné, hogy tágasb körökben is megvalósuljon.

— **Iparosok közgyülése.** Az ipartestület ügyeivel lapunk más helyén is foglalkozván, ide csak a vasárnapi közgyülésen megejtett választás eredményét jegyezzük. Megválasztattak: elnökké Lemke Károly; elüljáró tagokká: Dreisziger Ferencz, Ecker József, Flamisch György, Gruber Adolf, Joó Sándor, Kovács József, Lauringer János, Maitz Ferencz, Mederl János, Simon Antal, Szirch Ignácz, Wilfinger József; számvizsgálókká: Groszinger Ferencz, Perkovits Ferencz, és Szeybold Károly.

— **Fölfrisitett választmány.** A helybeli tűzoltóegyesület mult vasárnapon tartott közgyülésén tisztujitást eszközölvén, elnökül *Tuczentaller* Lajost, jegyzőül *Márton* Károlyt, pénztárossá *Pados* Gábort, ügyészszé *Markovits* Józsefet, orvosul dr. *Kovács* Istvánt választ.. A választmányba *Gábriel* József, *Kern* Antal, *Paller* András és *Szenekovits* Károly eddigi tagok mellőzésével *Glatzhofer* Samu, *Lauringer* János (az eddigi elnök), *Mohr* Vilmos, *Pötzelberger* Károly, *Stár* Lajos dr. és *Unger* Károly kerültek. Tiszteljük a tűzoltó-egyesület nézetét és eljárását, de elvártuk volna, hogy a választásból a felekezeti kérdést kizárja és a régi tagokat jobban megbecsülje.

— **Kimutatás** a *kőszegi önkénti tűzoltó-egyesület*-nek 1892-ik évi beveteleiről és kiadásairól. Bevétel: Pénztári maradvány 1891. évi deczember 31-én: a) takarékpénztári könyvben 37 frt 56 kr. b) készpénzben 134 frt 27 kr. A kőszegi takarékpénztár ajándéka 50 frt. Kőszeg sz. kir. város évi segélye 200 frt. A cs. és kir. katona alreáliskola adománya 60 frt. Az 1892-ik évi nyári mulatság tiszta jövedelme 215 frt 47 kr. Évi tagsági dijakból 362 frt 10 kr. Összeg 1059 frt 40 kr. Kiadás: Szertármester fizetése 60 frt. Egyleti dijak beszedéséért és bemondásért 50 frt. Két kürtösnek fizetése 24 frt. Éji őrszolgálatért 182 frt 50 kr. Előleg a tűzoltózenekar tagjainak ruházatára 118 frt. Parancsnokok részére uj ruháért, ruhák átalakitása és egyéb szerelvényekért 104 frt 39 kr. A pozsonyi és pörgölini tűzoltó-ünnepélyekhez utazott küldöttségek költsége 50 frt 38 kr. Egyéb számlákra 273 frt 37 kr. Pénztári készlet 1892. deczember 31-én készpénzben 159 frt 20 kr. Pénztári készlet 1892. deczember 31-én takarékpénztári könyvben 37 frt 56 kr. Összeg 1059 frt 40 kr. Van ezenkivül a városi pénztárba letett 2 drb takarékpénztári könyvben f. év végén 280 frt tartalék-alap. *Lauringer János* elnök, *Pados Gábor* pénztárnok. *Kirchknopf Mihály* parancsnok, számvizsgáló. *Gábriel József* számvizsgáló. *Stampf Károly* alparancsnok, számvizsgáló.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbizott miniszterelnök a helybeli adóhivatalnál alkalmazásban levő *Dollmann* János V. oszt. adótisztet ugyan ide III. osztályu ellenőrré nevezte ki. Gratulálunk!

— **Uj rajztanitó.** *Herz* Ödön, az iparos-tanoncziskolához megválasztott uj igazgató- és rajztanitó mult hétfőn érkezett Kőszegre és kedden hivatalba lépett. Az uj tanitó kellemes modoru ember és képzett tanerő. Érdeme lesz és a mi örömünkre fog szolgálni, ha a reá várakozó feladatnak mindenben meg fog felelni és a rajziskolát arra a nivóra segiti, a melyen már valaha állott.

— **15 kros adó.** Mint mindenütt az egész országban, ugy nálunk Kőszegen is nagy visszatetszést szül a tanitói nyugdij-alap növesztésére a tankötelesekre kivetett 15 krnyi hozzájárulási dij beszedése. Kétségtelen, hogy ez az uj adó-nem bizvást elmaradhatott volna, de ha már meg van a torzszülött, hát el kell azt egyelőre fogadnunk és szépen fizetni. A megadóztatott szülőknek felvilágositásul azonban annyit mondhatunk, hogy az ország tanitóságának sehogy sincs inyére ez adónak a szedése, annyival is inkább, mivel ez egyrészt az iskolaügy kárára történik, másrészt pedig a tanitói nyugdij-alapba a tanitó maga is fizetett eddig évi járulékot és a mult évtől fogva még jóval nagyobb összeggel járul az alap növesztéséhez; azonkivül pedig az iskolafentartók is meg vannak adóztatva egy-egy tanitó után. Az az általános nézet, hogy ezt a megadóztatást, ha már elkerülhetetlen, más alakba kell önteni.

— **Mükedvelői szini-előadás** rendezése czéljából mult vasárnapon bizalmas értekezlet volt, melyen szép fiatal hölgyeink és aranyifjuságunk számos tagja megjelenvén, készségesen vállalkoztak az eszme támogatására. Az olvasó-próbákat részben már meg is kezdték az erre eddig felkért szereplők és mi most már örömmel nézünk egy élvezetes estély elé, mely valószinüleg május elején lesz. Ugy halljuk, hogy élő képek is lesznek az estélyen láthatók.

— **A városi jegyzői állásra** már számos jelöltet emlegetnek. A képviselő-testület tagjainak nagyon jó lesz fontolóra venni, hogy kinek adják szavazatukat és azért ne is tegyenek előre senkivel szemben kötelező igéretet. Meg kell várni a jelentkezők összeségét és ezek közül a legjobb fiatal és tehetséges erőt kiválasztani. Ez áll a polgárság és városunk érdekében.

— **Bortermelők ügye.** Országos képviselőnk, *Szijbely* Gyula, sokat fáradozik bortermelőink ismert ügyében. Pénteken ismét Kőszegen járt, hogy egy ujabb közvetitő inditványnyal, melynek értelmében a bortermelők bizonyos egymásutánban egyenkint tüznék ki a czégért, felajánlja a kormánynál való közbenjárást. Az érdekeltség köszönettel tudomásul vette a kilátásba helyezett megoldási módot és e tekintetben legközelebb megállapodásra akar jutni, remélvén, hogy rajta ilyen formán is segitve lesz. Mi részünkről visszatérünk a lapunk mult számában és a miniszter által is hangoztatott szükségességre, ajánlván, hogy az illetékes körök barátkozzanak meg egy megalakitandó pincze-egyesület eszméjével. Ha ez testet öltene, szegényebb sorsu bortermelőink érdekeit megvedhetnők és a törvény intencziói ellen sem vétenénk. Probatum est!

— **A konvent köréből.** A helybeli ág. ev. konvent *Schneller* Vilmos elhunytával ennek özvegyét tisztességes kegydijjal fogja ellátni és a megüresedett lelkészi állást segéddel betölteni. Bizonyos differencziák miatt, melyek a konvent és annak elnöke *Turcsányi* Lajos között felmerültek, ez utóbbi, mint halljuk, elnöki tisztéről lemondott.

— **Társas estély.** A kőszegi kereskedelmi kör e hó 4-én mulatható társas estélyt rendezett a kör helyiségeiben, melyen csak a kör tagjai vettek részt. Az estély ½9 órakor vette kezdetét, s a nagyobbára hölgyekből álló közönség érdekkel hallgatta a bohózatos monológokat, melyeket *Unger* Elek, *Kargl* Ferencz és *Gábris* Géza adtak elő. Nagyobb hatást keltett *Schermann* Irma és *Schlapfer* Jozefa kisasszonyok cziteraduettje, majd pedig a keringő a „Király fogás"-ból, melyet *Schermann* Irma k. a., és a „Madarász" operett keringője, melyet *Schlapfer* Jozefa k. a. énekelt, gyenge bár, de nagyon kellemes hangon. *Graf* Henrik egy olasz dalt énekelt *Schäffer* Anna k. a. zongora kisérte mellett. Az előadások között *Lederer* Károly hegedün és *Gruber* Ernő zongorán játszottak kiválóbb darabokat. A kicsiny közönség egy nagyon kedélyes és élvezetes est emlékével hagyta el a kör helyiségeit. *Z.*

— **Magyar szinészet.** Nem soká várakoztatnak magukra, mert már kilátásba helyezik idejövetelüket a magyar szinészek. *Monori* Sándor, a Balogh szintársulat volt tagja a városi tanácstól engedélyt nyert, hogy Kőszegen f. é. május hó 4-től junius 15-ig előadásokat tarthat. Nem jósolhatunk nagy sikert!

— **Hirdetmény.** Minthogy az eddigi tapasztalatok szerint az időnként fellépő járványos betegségek terjedésének legfőbb oka a köztisztaság elhanyagolásában s a lakások légkörének tisztalanságában rejlik, — felhivom a városi lakosságot, hogy már most idejében tegye meg mindazon szükséges intézkedéseket, amelyek a köztisztaság fentartása, a jó levegő és lakások s különösen az egészséges ivóviz biztositása szempontjából szükségesek. E czélból elrendelem, hogy az udvarok és lakások tisztán tartására főgondot forditsanak, trágyának és szemétnek eltávolitása iránt különösen a kutak közeléből már most intézkedjenek, nehogy bekövetkezhető járványok idején az e részbeni mulasztások sulyos és akkor már elháritathatlan bajokat okozzanak. Kőszegen, 1893. márczius 6-án.

Porpáczy János,
városkapitány.

— **Hirdetmény.** Több évi tapasztalat után meggyőződhettek ugy a belső mint a külső gyümölcsös kertek tulajdonosai és bérlői arról, hogy a gyümölcsfáknak a hernyóktól való alapos megtisztitása által mily szép eredmény éretett el a gyümölcs-termesztés körül; ennélfogva alulirott hivatal által felhivatnak ugy a belső mint a külső gyümölcsös kertek tulajdonosai és bérlői, hogy azonnal egész erélylyel oda hassanak, mikép a gyümölcsfák a hernyóktól alaposan megtisztitva legyenek. Mindazok kik mulasztást követnének el és ha azok akár szomszédjaik vagy más személyek által feljelentetnek, — a törvény és szabályrendeletek értelmében 50 frtig terjedő pénzbirsággal fognak büntettetni. A városkapitányi hivatalnál Kőszegen 1893. évi márczius 6-án.

Porpáczy János
városkapitány.

— **Országos vásár.** Folyó évi márczius hó 20-án nálunk Kőszegen marhavásárral összekötött országos vásár lesz.

— **Márczius hó.** Márczius a milyen szép, kellemes volt elejénte, olyan végnélküli telinek mutatkozik az utóbbi napokban. Szélvihar, eső, verőfény napjában akárhányszor váltakoztak, mig végre is az erősebb legyürte a másik kettőt. Győztesnek a hideg szél került ki, mely, miután félrevonult a napsugár, megőszitette a földet, fehér halotti lepellel fedvén azt be.

— **Egyesületi estély.** A helybeli kereskedelmi kör a multkori siker által felbátoritva a jövő szombaton ismét estélyt rendez a saját helyiségében.

— **A dobszó.** Alaposan elitéltük már nem egyszer a nálunk divó dobolást. Értjük azt, mikor a városi rendőr „kidobolja" a hatóság mondani valóját, perszeékes német nyelven. Mind hiába! Ezt az *ein Stück Altgüns*-et nem akarják elejteni, mivel a szomszédbeli kis falvakban is ez a szokás és a gyerekeknek másként nem volna mulatságuk. De mulatnak ezen mások is. A sorozó bizottsági tagok körében a minap mosolyogva jegyezték meg: „Da wird noch getrommelt!" A *Dunántúl* pedig egyik mult számában, ez esetben igen helyesen, a következőket irja: „A kőszegiek erősen állitják ugyan, hogy nagyban magyarosodnak, s nem is akarjuk az ellenkezőt vitatni, de ép oly szükségesnek tartjuk a városi tanács figyelmét egy oly körülményre fölhivni, mely bizonyára csak elnézés eredménye s mégis komolyan megingatja a város magyarosodásába vetett hitet, kivált abban, ki azt — mint másként nem is lehet — a külső jelenségekből itéli meg. Nagy megütközést kelt ugyanis a Kőszegen járó idegenben, hogy a városi szolgák mindent csak n é m e t ü l kiáltanak ki a dobolásnál. Ha már kell dobolni, s ha már nem hagyhatják egészen a németet — amit ugyan nem látunk be — hát legalább mondassák el magyarul is a mondókát! Ez a legkevesebb, mit egy magyar szab. kir. várostól követelni lehet!" Kidobolnak hát bennünket az egész országban.

— **A sorozás eredménye a járásból.** A kőszegi járásból felhivatott 666 hadköteles. Az ajánlás és beosztás fentartásával besoroztak 78-at, kevésbé alkalmasat 15-öt és 7 családfentartót. Távol maradt 128. Felülvizsgálatra küldetett 1.

— **Hymen.** Olvasóink bizonyára emlékeznek még *Berkovits* Gábor, magyar államvasuti főfelügyelőre, ki családjával több éven át itt nyaralt és sokaknak kedves emlékébe van vésve. (Ő egyuttal kőszegi lakos- és polgárjelölt.) Leánya, a szeretetreméltó *Irén* k. a. e héten esküdött örök hűséget a terézvárosi templomban *Perrei Perron* János államvasuti tisztviselőnek. Mint násznagyok szerepeltek a menyasszony rokonai: *Tarkovits* József államtitkár, *dr. Matlekovits* Sándor és *Felsmann* József reáliskolai igazgató. Innen is legszivélyesebb üdvözletünket küldjük az uj házaspárnak!

— **Öngyilkosság.** A köztisztelet- és becsülésben álló *Sissovits* családot borzasztó csapás érte. Egyik fiatal tagja, Lajos, ki már sok gondot okozott végtelen jóságu szülőinek, a napokban homlokon lőtte magát.

— **Hölgyek figyelmébe.** *Stadler* Zsigmond divatárus az e hó 20-án tartandó orsz. vásárra ismét átjönn Szombathelyről és a *Strucz* szállóban fogja kirakni ujdonságait s egyéb divatczikkeik; mely körülményre felhivjuk a hölgyek figyelmét.

— **Meghaltak február hónapban.** Rábel Fani, czipész leánya, 12 év., r. k., gümókór. — Emmer Gizella, molnár leánya, 2 év., r. k., tüdőlob. — Prát-

scher Ferencz, bognármester, 74 év., r. k., aggkor. — Wehofer Karolin, szőlőm. gyerm., 3 hetes, ág. ev., bélhurut. — Kappel Mihály, szőlőműves gyermeke, 3 év., ág. ev., roncsoló toroklob. — Knuffmann Paulina, timár gyermeke, 16 év., r. k., agyhártyalob. — Schédl Anna, cseléd, 78 év., r. k., aggkor. — Klementis Maria, czipész gyermeke, 2 év., ág. ev., roncsoló toroklob. — Kappel Józsefné, fűtő neje, 66 év., r. k., rák az arczán. — Glatz Erzsébet, özv., 71 év., ág. ev., aggkór. — Ecker Ferencz, czipész gyermeke, 4 év., r. k., roncsoló toroklob. — Rodler Szidonia, temető-őr gyermeke, 4 év., r. k., rángógörcs. — Hochecker János, szőlőműves, 47 év., r. k., gümőkór. — Weigl Ferencz, szőlőműves gyermeke, 1/4 év., ág. ev., veleszületett gyengeség. — Schiefer Mihály, szegényházi ápolt, 87 év., r. k., aggkor. — Kappel Gyula, szőlőműves gyermeke, 6 év., ág. ev., vörheny. — Kacsics Lukács, koldus, 66 év., r. k., tüdőtályog. — Schneller Vilmos, lovagkereszes esperes, 72 év., ág. ev., tüdőlob. — Róth Mihályné, magánzónő, 76 év., r. k., szívbaj. — Bretl János, nyug. adóhivatalnok, 88 év., ág. ev., aggkor. — Bugletits Ferencz, czipész, 23 év., r. k., tüdővész.

Különfélék.

— **Szabadságharczunk emléktárgyainak** muzeuma Budapesten (Károly-körut 3. szám) tudatja a bármily hazafias ünnepélyeket rendező egyletek- és községekkel, hogy szívesen ajándékoz ilyen czélokra nyomtatott Kossuth arczképekből egy-egy példányt, sőt bérmentve küldi meg azt a kérelmező egyleteknek. Kossuthnak életnagy olajfestésű leghivebb képeiből szép rámával együtt 30, 48 és 150 forintért lehet rendelni egy példányt. A ki pedig volt honvéd atyját, vagy meghalt rokonát óhajtja életnagy olajfestésű képben bírni, annak fénykép vagy kisebb rajz nyomán ugyancsak a fenti árakban rendelheti azt meg az 1848—49. ereklye muzeum rendezőségétől Budapest, Károly-körut 3.

— **Jókai Mór regényei képes kiadásban.** Most jelent meg az Athenaeum irod. és nyomdai r. társulat kiadásában fentirt vállalat első füzete, melynek boritékán e fényes kiadásra vonatkozólag a következőket olvassuk: Jókai Mór művei megmérhetetlen szellemi kincsei képeznek reánk nézve; nem csak azért, mivel milliókra megy azok száma, kik azokból mulattatást, szórakozást, nemes élvezetet meritettek, nem is azért csak, mivel az ő alakjaiban és nyelvezetében nyilvánul meg a nemzeti szellem a maga legeredetibb voltában: hanem főképen azon okból, mivel Jókai az ő phantasiájának csodaszerü elevenségével épen azon szellemi tulajdonságra gyakorolja a legerősebb hatást, mely nemzeti jellegünknek egyik fővonását képezi: a képzeletre. Egyéb fényes irói tulajdonságai mellett, alkotásai ezen sajátságos jellegének köszöni Jókai azon páratlan népszerüséget, melyet már régibb munkáival magának minden időkre kivivott, azon lelkes rajongást, melylyel népünk ifja, öregje, lányai és asszonyai az ő munkáit folyton élvezik; s egyuttal munkáinak ezen vonása az, mely egy másik szellemi kincsnek kulcsát is magában rejti, a mennyiben alig létezik iró, a kinek művei képekkel való diszitésre annyira alkalmasak volnának, mint épen Jókai Mór regényei. — A festői alakok s jelenetek léptennyomon követik egymást, — egy-egy fejezetén mintha varázsteli szinpompa ömlene el — s a művész, aki művei illusztrálására vállalkozik, nem hogy hiányát érezné az alkalmas tárgyaknak; — épen ellenkezőleg azok sokasága által ejtettik zavarba. Az olvasó közönségnek is régi, gyakran hangoztatott vágyát képezi, hogy Jókai kiváló regényeit oly kiadásban élvezhesse, melyben a festőművészet gyönyörködtető ereje a tartalom és nyelvezet kiegészitése gyanánt érvénybe lép, s igy mondhatjuk — általános óhajnak teszünk eleget midőn Jókai Mór regényeinek képes diszkiadását — nem csekély áldozatokkal — megindítjuk. E vállalatban, mely az olvasó és műkedvelő közönség kellő támogatása mellett irodalmunk egyik legszebb termékévé, egyik legfényesebb remekévé fog fejlődni, egyelőre a következő regények kiadását vettük tervbe: „Egy magyar nábob.“ „Az arany ember.“ „Szeretve mind a vérpadig.“ „Bálványos vár.“ „A Domonkosok.“ Legelsőnek „Egy magyar nábob“ kerül sajtó alá. Ez 18—20 füzetben 62 finom kivitelü szöveg-képpel s 8 szines aquarell-képpel lesz diszitve, melyek Goró Lajos jeles festőművészünk kezéből kerültek ki. Azon leszünk, hogy a Magyar Nábob Jókai Mór 50 éves irói jubileumára, melyet az egész nemzet ez év szeptember havára ünnepel, teljesen megjelenhessen, hogy ezen diszkiadás mintegy emléket képezzen, melyet a nemzet hálája és kegyelete legkedveltebb, legnagyobb élő irójának emel. Hogy ehhez minél számosabban hozzájárulhassanak, a kiadás árát legolcsóbbra szabtuk. Egy-egy füzet ára 40 krajczár. Előfizetés 10 füzetre 4 forinttal ugy az Athenaeum könyvkiadó-hivatalához (Budapest, Ferencziek-tere 3), mint bármely könyvkereskedéshez czimezhető. Az első füzet az itt tett igéretek beváltását bizonyitja. Papir, szedés, nyomás, a szövegképek, valamint a füzethez mellékelt remek aquarellkép e kiadást valódi remek- és diszmunkává emelik, mely olvasóink támogatását legnagyobb mértékben megérdemli.

— **A gazdák és erdészek nyugdij szövetkezetének** alapszabálytervezetét a gazdatiszti segélyegyesület igazgató választmánya f. h. 16-án tartandó ülésén állapitja meg végleg, mely után az mindazoknak, kik a nyugdijszövetkezetbe való belépésüket bejelentették, megküldetik, hogy a husvét táján tartandó közgyülésig átanulmányozhassák és esetleges észrevételeiket megtehessék. — Mind azok tehát, kik magukat a belépésre elhatározták saját érdekükben cselekszenek, ha belépési szándékukat a kitüzött határnapig f. h. 25-ig a gazdatiszti segélyegyesület irodájába, Budapest „Köztelek“ bejelentik, hogy az alapszabály tervezetet ideje korán megkaphassák. Különös érdeklődést keltett a nyugdijszövetkezet a magán erdőtisztek és erdészeti alkalmazottak körében, kiknek belépése nagyobb számban várható. Ismételten figyelmeztetnek az érdeklődők, hogy az alakulás után belépők már 10 frt. beirási dijat fognak fizetni, melytől a most belépők fel vannak mentve. A gazdatiszti segélyegyesület, mely a nyugdijszövetkezet előkészitésével foglalkozik a tervezet és táblázatok szétküldését már befejezte. Azoknak, kik ily füzetet nem kaptak volna és a szövetkezet iránt érdeklődnek, kivánatra szivesen küld táblázatot és nyilatkozat mintát.

— **„A kezdő franczia legelső mestere“** czimmel de Gerando Antonina, a kolozsvári felsőbb leányiskola igazgatója egy franczia nyelvtant irt a kezdők számára. A módszer, mint az irónő irja, tizenkétévi gyakorlat eredménye, s a legczélszerübb arra, hogy a kezdő gyermeket vagy ifjat azonnal bevezesse a nyelv ismeretének valódi talajára, úgy szólván ez ismeretek kellő közepébe. A csinos vászonkötésü könyvecske *Stampfel* Károly kiadásában jelent meg Pozsonyban. Ára 35 kr.

Csarnok.

Kornélia.

I.

A leáldozó nap végső sugarait hinti be a nehéz damasztfüggönyök által félig elzárt ablakon, gyengén bevilágitva a „Violette de Parme“-tól illatozó budoirt. A titokzatos kis szoba bársony pamlagán bájosan elterülve fekszik a szép Szilasy Kornélia.

Az utolsó napsugarak a drága függönyökön keresztül arczára esnek, szelid csókokat nyomva biborpiros ajkaira. A szép ifju leány mozdulatlanul fekszik, szemei félig lehunyva, keble lassan emelkedik; a szorosan testhez simuló ruha előrünteti gyönyörü termetének összes bájait. Üde, fiatal arcza, ábrándos kék szemei, szép szőke haja, remek összhangzatban vannak plastikus idomaival. Messze vidéken nincs oly szép leány, mint Szilasy Kornélia. Büszke is reá az öreg Szilasy István, a leány édesatyja, ki az ország leggazdagabb földbirtokosai közé tartozik.

Nem csoda tehát, ha az udvarlók egész serege rajongva veszik körül a szép leányt, ki szépsége mellett a legjobb parthiek egyike. Alig van nap, hogy újabb és újabb udvarlók ne jönnének, kik egymást akarják fölülmulni a szeretetreméltóságban és udvariasságban. Hires gentrik, elegáns gavallérok, különféle fajta gigerlik, gazdag földbirtokosok egyaránt hajhászszák a bájos Kornélia kegyét, s pazarul szórják a szebbnél-szebb, udvariasabbnál-udvariasabb bókokat bőven fölszerelt szerelmi tárházukból. A legszebb, legsikerültebb frázisokat szavalják el a bájos hölgy előtt, előveszik minden hóditási tudományukat, de hasztalan, a szép Kornélia még csak rájuk sem hederit.

Hiába való minden kisérlet, minden próbálkozás, az udvarlók egyike sem mutathat fel semmi eredményt. Még a legállhatatosabbak is azzal a biztos tudattal távoznak, hogy a bájos Szilasy kisasszony szive oly jégkéreggel van körülvéve, melynek fölolvasztására összes napsugarait, tüzes beszédük, heves ostromuk sem elégséges. Pedig a kik igy gondolkoztak, nagyon tévedtek.

Igaz ugyan, hogy a szép leánynak az udvarlók egyikéhez sem volt egy nyájas mosolya, annál kevésbé egy biztató szava, de ez csak azért történt igy, mert szive, szerelme már rég a másé volt. A mit egy egész sereg udvarló, kitanult világfi hosszas ostrom után sem tudott elérni, azt egy szegény, de becsületes ifju rövid idő alatt elérte.

Korpási Jóska, egy szegény patikus segéd dicsekedhetett azzal, hogy a szép Szilasy Kornélia szivét meghóditotta.

Korpási Jóska árva fiu volt; szülei korán elhunyván, nem hagytak roá egyebet szeplőtelen becsületüknél; e mellett nem birt mással, mint szép férfias külsővel, elegáns megjelenéssel. Kornéliával egy bálon találkozott először. Midőn a szép leányt meglátta, érezte, mint dobban meg szive, s a mikor táncra vitte, s karcsu derekát ölelhette, szivébe eddig ismeretlen érzés lopódzott, mely rövid idő mulva olthatatlan, határtalan szenvedélylyé nőtte ki magát. Szerelmes volt a bájos Kornéliába, s bár észrevehette a meleg rokonszenvet, mit az ifju leány iránta táplált, kétkedett, aggódott a miatt, vajjon az a mély vagyoni ür, mely kettőjük közt tátongott, forró s igaz viszontszerelemmel áthidalható lesz-e? Rövid habozás után azonban elhatározta magát.

Nemsokára, egy újabb bál alkalmával, midőn Kornélia a táncztól kifáradva egy sarokba huzódott, Korpási észrevétlenül hozzálépett, s rövid szavakban megvallá a leánynak szerelmét. A siker, az eredmény fényes volt.

Szerelmük napról-napra erősbödött, s annál boldogitóbb mámorba ringatá mindkettőjüket, mert csak titkon szerethették egymást. Mit szólna a világ, ha megtudná, hogy a szépségéről és gazdagságáról messze földön hires Szilasy Kornélia egy szegény patikárus legényt szeret?

Mit szólna a leány édesatyja, ha tudná, ha ismerné a viszonyt, melynek végeredménye reá nézve (az ő nézete szerint) örökre megszégyenitő, megbélyegző lenne?

A női szentély ajtaján kopognak. A szép Kornélia meglepetve ugrik föl a bársony pamlagról. Az ajtón egy 24—25 évesnek látszó szép fiatal férfi lép be. Egyszerü, de csinos ruha fedi férfias alakját; selymes bajusza szépen kipödörve, oly csábitóan, oly kihivólag ingerli a női ajkakat. Kornélia egy sikolylyal borul a belépő fiatal ember keblére.

„Jóska, édes Jóskám, mi hozza önt ide? Istenem, úgy meglepett; nem is vártam.“

„Nem várt ugy-e?“ válaszolá Korpási Jóska, mert ő volt a belépő.

„Búcsuzni jöttem, drága Kornéliám.“

„Búcsuzni?“ hebegé a leány.

„Igen búcsuzni. Jól tudja ön, imádott angyalom, hogy még egy vizsgám van hátra, s azután . . . Váratlanul rövidebbre szabták a terminust, s igy még ma éjjel el kell utaznom a fővárosba. Egy meghitt barátom sürgönyileg értesitett a dologról. Nehezemre esik ugyan a válás, de meg kell lennie; jövőm s mindkettőnk boldogsága függ ettől. Ne szomorkodjék hát kedves Kornéliám, az a két hónap is elmulik majd, s ha vizsgám jól sikerül, a csata félig már meg lesz nyerve. Édes atyja beleegyezése bár sok akadályba fog ütközni, de azt hiszem, s ez meggyőződésem, sikerülend azt is kinyernünk. Két hónap, igaz hosszu idő, különösen szerelmeseknek, de vigasztalódjunk, hisz semmi sem tart örökké.“

„Istenem, hát már itt hagy?“ mondá elfojtott zokogással Kornélia.

„Meg kell lennie,“ válaszolá halkan Korpási. Azután hirtelen, mintha valami balsejtelem gyötörné, igy szólt a leányhoz:

„Elmegyek, de visszajövök, rövid ideig s mégis soká maradok távol. Nem fogja-e ezalatt feledni az önt a sirig imádó s kimondhatatlanul szerető szegény Jóskáját? fog-e reám gondolni néha-néha; eszébe jutok-e majd olykor-olykor? s e két hónapi távolét nem fog-e szivében reám nézve végzetessé válható változást előidézni? Mondja, oh mondja kedvesem, feleljen, fogja-e továbbra is szeretni az önért rajongó Korpási Jóskát, fogja-e szeretni azután is, örökké, mindig?“

„Örökké, mindig“ . . . többet nem szólhatott a bájos Kornélia, mert Korpási hevesen magához szoritotta a karcsu leányt s csókjaival fojtotta el a további szavakat. Pár pillanatig átölelve tartották egymást, azután még egy búcsucsók csattant el a kivánatos ajkakról, s Korpási eltávozott. Az ajtóból még egyszer visszakiáltott:

„Isten veled! szerelmem édesem!“

„Isten veled!“ hangozék utána, mit ő azonban már alig hallott.

A szép Kornélia az utczára nyiló ablakból még soká-soká nézett utána, s midőn szerelmese már eltünt, távozott az ablaktól s kimerülten rogyott le egy karszékbe. . . . (Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Ritkább konyhakerti növények.

Minden jobb házi és konyhakert számára ajánlható.

Irta: **Mahle Vilmos**, Temesvárott.

7. *Uj nagy baraczkdinnye.*

Szintén idei ujdonság, mely nagyobb lesz mint a tavalyi ujdonság, a „baraczk-dinnye vagy Mangó“ és zamatosabb húsu. — Ez csak fészkeken tenyészthető; nagy mennyiségü szép sárga gyümölcsöt termel, mely, ha jó száraz helyre eltétetik, czukorral élvezve csemegét szolgáltat.

8. *A portugali csemege-hagyma.*

Ezen kitünő hagyma Portugáliából származik és előbbi években, de ugyau még jelenleg is, csak nagyobb városok csemege üzleteiben 3—4 frankért veszik darabját. — Az 1884-ik évben néhány hagymát magjai végett ültetvén, igen jó eredményt nyertem, mivel jól honosul; izben ugyan nem oly gyöngéd és finom, mint az eredeti portugali, de minden esetre fölülmulja valamennyi európai fajokat. Kétségen kivül és általánosan elismert tény, hogy ezen hagyma a legfinomabb a mi létezik és uraságí asztaloknál igen kedvelt. — Magva korán melegágyba vettetik és a növények május kezdetén ágyakba kiültetendők, a hol augusztus végéig a legszebb, nagy, szép alakú hagyma fejlődik ki; dughagymát ültetni nem tanácsos, magról nevelve szebb finomabb és nagyobb lesz, azonkivül pedig száraz, szellős helyen jól eltart, májusig annélkül, hogy kinőné magát. — A hagyma igen nagy, tojásdad lesz és szép fehér húsu, nem csak konyhai czélokra használható, hanem kiválóbb asztalon saláta gyanánt, vagy nyersen élveztetik. — Salátának finom szeletekbe összevágva, megsózatik és betakarva, bizonyos időig állnia kell, azután jól átrázva, hogy a szeletek metélikent szétessenek, eczet és olajjal átöntetik és kész a saláta. — Nyers élvezetre szintén szeletekbe vágatik és sóval a marhahúshoz ehető. — A ki ezen fajt ismeri, minden évben termeli és sohasem kiván jobb hagymát. — Sajnos, de sohasem nyerünk tőle sok magvat, mivel a jobb fajok tudvalevőleg rendesen kevés magvakat szolgáltatnak.

9. *A metélő czellér.*

Nálunk igen kevessé termelt konyhakerti növény, de még uraságaink is csak kevésse ismerik és veszik használatba; ellenben Franczia és Angolországban közkedveltségnek örvend és minden polgari ebédnél is található, amennyiben a növénynek gyógyhatása is van. — A metelő czeller nem szolgáltat gúmót, mint az ismert Czellér, hanem csak erőteljes levelet, melyeknek szárai előbb fehéritve lesznek és azután élvezvehetők. — A fehérités késő őszkor történik, a mikor a darabokat összekötjük és almával begöngyöljük, hogy világosság ne érje, a mig a levelek fehéressárgák, azután jó eledelt szolgáltatnak. Télire a darabok meleg pinczébe sötét helyre tétetnek, a hol magától feherednek. A metélő czellér legjobb faja a Folgore, mely a legerőteljesebb az ismertek között, és melynek levélbordái finomak és szálkamentesek. — A növény 6 hónapot igényel kifejlődéséhez, magvát korán kell; melegágyba vetni a növények átültetendők és májusban mélyen kivetett földbe kiültetendők. — Minden czeller szereti a vizet és csakis nedves földben fejlődik.

Irodalom.

— **Hazánk legujabb térképe** Homolka József szép s világos rajza után most jelent meg az Athenaeum Kézi Lexikonának 53. füzetében. Ezen kitünő s a legujabb adatok alapján szerkesztett térképen nem csak minden megye más-más árnyalattal van feltüntetve, hanem megtaláljuk benne hazánk minden jelentékenyebb városát s községét, az összes vasuti vonalakat, továbbá a kir. táblák területeinek határait, valamint székhelyeit, a törvényszéki helyeket, nagyobb vasuti állomásokat, szóval a kis mezőgazdasági a közigazgatási, törvénykezési közlekedési szempontok egyaránt érvényesülnek. A Kézi Lexikon uj füzeteiről (most a 53. és 54. füzet jelent meg) általánosságban csak ismételhetjük, amit már több alkalommal mondtunk, hogy a Kézi Lexikon hézagpótló, hazai művelődési szempontból felette fontos és közérdekű vállalatnak bizonyult, mely a maga nemében is megállhat, amennyiben minden más Lexikont nélkülözhetővé tesz, míg idegen, különösen német Conversations-Lexikonok megszerzése gyakran épen teggel nélkülözhetetlen hazai vonatkozású függeléket képez. Az Athenaeum Kézi Lexikona most a T betű végéhez közeledik, s igy nem sokára (mint értesülünk már 4 hét mulva) befejeztetik. A teljes mű az összes mellékletekkel fűzve 12 forintba, kötve 16 forintba fog kerülni, s a részletfizetéssel foglalkozó könyvkereskedések utján 1 frtos havi részlet ellen lesz megszerezhető.

— **Márczius tizenötödike** a magyar nemzet legdicsőségesebb emlékünnepe. Ez a nap, ez az ünnep minden magyar előtt szent, s nemcsak a főváros, a megyék, az egész ország és velük ünnepel a „Magyar Nők Lapja", mely e nagy nemzeti ünnep alkalmából szokatlanul fényes számot adott. Több czikkben foglalkozik a nemzeti ünneppel. A lap elén közölt vers, melynek czime: „Márczius tizenötödike", a nagy nap dicsőségét sohajtja vissza és a régi dicsőségből áhit e hazára egy fényes sugarat. A költeményt Kiss Rezső irta, azzal a hazafias lendülettel és nemes lelkesedéssel, a mely annyira jellemzi hazafias dalait. „A bizalom a családban" czimű czikkében Vajdaffy Gyula valóban talpraesetten bizonyítja, hogy a családi boldogságnak éltető verőfénye a kölcsönös bizalom. A tárczában Lengyel Laura „Fénytelen éjszaka" czimmel és sok közvetlenséggel megirt rajzot közöl, mely erős realizmusával bizonyára magára fogja vonni az olvasóközönség figyelmét. „Az örök tűzben" Derzsényi Dezső egy érdekes szerelmi regényt mond el röviden, de élénk szinezéssel. Kövér Ilma: „A-szony volt — talány volt" czimű jeles elbeszélését befejezi. Az elbeszéléshez készült művészi rajzok még csak emelik érdekességét. „Négy nemzet leányai" czimű szellemes czikkét Kovács Mihály ezzel a negyedik folytatásával befejezi. Várujhelyi Papp Miklós: „A leány-honvéd" czimű alkalmi és rendkivül érdekfeszitő elbeszélése kétségtelenül általános tetszést fog aratni. „A hétről" czimű rovatban Szemlélő sok talpraesett dolgot mond el. Azonfelül Pohanka Ödön: „A méz a háztartásban" czimű közhasznu czikke és a színház, irodalom, művészet, nyilttársalgó, humor, háztartás, hasznos tudnivalók, orvosi tanácsok gazdag rovatai. — A „Magyar Nők Lapja" most már kéthetenkint ad ingyenes Divatmelléklet-et s igy fölöslegessé teszi még egy divatlap járatását. Az ujonnan belépő előfizetők ingyen kapják „A szépség tankönyvé"-t, melynek bolti ára 1 frt 50 kr. Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a „Magyar Nők Lapja" kiadóhivatala (IV., Kishid-utcza 9. sz.). Melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Szerkesztői üzenetek.

N. N. helyben. „A vallási türelmetlenség okaiban" czimű czikkelyt figyelmes átolvasás után nem találtuk alkalmasnak a közlésre.

L. helyben. *Kikelethez, Gigerli-tempó* nem járják.

L. S. Szombathely. Hiába minden erőlködés. Nem megy czikkezésba és nem is illik a lap keretébe. A mit Ön mond, hogy az illető nem *tanár*, itt mindenki tudja, s aki mégis nem tudná, annak azt hiába magyarázzuk. Természetes dolog, hogy ha valaki valami tárgyat tanit, az még nem involválja azt, hogy az illető képesítéssel is bír. „Énektanitó" rá nézve elég busás megtisztelteté.

R. Kapuvár. Nagyon politikai izű, a miért közlését nem tartottuk tanácsosnak. Egyebekben szolgálatodra állunk. Szervus!

Felelős szerkesztő: ***Wittinger Antal.***

Nyilt-tér.

Nyers selyem Bastruhákra alkalmas kelméket öltönyönkent **10 frt 50 krért** és jobb fajtájuakat is — valamint **fekete, fehér és szines** selyemkelméket méterenkent **45 krtól 11 frt 65 krig** — sima, koczkázott, csikozott, mintázott és damaszolt stb. minőségben (mintegy 240 fajtában és 2000 különböző szin s árnyalatban) szállit, póstabér és vámmentesen ***Henneberg G.*** (cs. kir. udvari szállító) ***selyemgyára Zürichben.*** Minták póstafordulóval küldetnek. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások		Személy vonat II. III. oszt. kocsikkal		
	Középeurópai idő		reggel	d. a.	este
—	Kőszeg	ind.	5^{05}	11^{55}	5^{50}
6	Lukácsháza	(m. h.)	5^{20}	12^{08}	6^{04}
12	Német-Gencs	(m. h.)	5^{36}	12^{24}	6^{20}
18	Szombathely	érk.	5^{51}	12^{39}	6^{36}
—	Szombathely	ind.	6^{45}	3^{16}	7^{05}
7	Német Gencs	(m. h.)	7^{01}	3^{31}	7^{2}
13	Lukácsháza	(m. h.)	7^{16}	3^{46}	7^{36}
18	Kőszeg	érk.	7^{31}	4^{01}	7^{51}

Csak kedden és pénteken közlekedik egy negyedik vonat Kőszegről 8 ó. 10 perczkor és Szombathelyről 11 ó., — perczkor.

Magyar királyi államvasutak.

MENETREND.

Érvényes 1892-ik évi október 1-től.

Budapestre.

Szombathely	regg.	6.54	d. u.	12.44	este	105.9
Vép	.	7.07	.	12.56	.	10.26
Sárvár	.	7.32	.	1.22	.	11.13
Ostfi-Asszonyfa	.	7.34	.	1.37	.	11.34
Kis-Czell	.	8.15	.	2.30	.	12.01
Győr	.	10.34	.	[illegible]	.	2.00
Budapestre érkezik	.	1.22	este	[illegible]	.	6.40

Budapestről.

Budapest	regg.	6.30	d. u.	2.05	este	10.20
Győr	d. e.	11.35	.	5.10	.	2.35
Kis-Czell	d. u.	1.54	.	7.03	.	4.33
Ostfi-Asszonyfa	.	2.14	.	7.27	.	4.52
Sárvár	.	2.26	.	7.40	.	5.06
Vép	.	2.52	.	8.06	.	5.32
Szombathelyre érkezik	.	3.04	este	8.19	regg.	5.44

Szombathelyről Grácz felé indul:

Szombathely	regg.	6.04	d. u.	3.12	este	8.33
Kis-Unyom	.	6.18	.	3.25	.	8.47
Egyházas-Rádócz	.	6.33	„	3.39	.	9.01
Körmend	.	6.48	„	3.52	„	9.16
Csákány	.	7,03	„	4.05	.	9.35
Rába-Szent-Mihály	.	7.33	„	4.15	.	9.45
Szent-Gothárd	.	7.54	„	4.33	„	10.09
Gyanafalva	.	7.54	„	5.50	.	10.31
Gráczba érkezik	d. e.	10.36	este	7.32	.	—.—

Hirdetések.

Haszonbéri hirdetmény!

Az Esterházy herczegi hitbizomány lékai uradalmához tartozó, s Sopron megyében fekvő **dörfl, kőhalom** és **alsó-pulyai** egyesitett gazdaság **1893. évi október hó 1-től kezdve 12, esetleg 16 évre** szabad alku utján haszonbérbe adatik.

Ezen haszonbérlemény áll: **belsőség, kert, szántóföld, rét** és **legelőből;** összesen mintegy 939 kataszter hold.

A haszonbérlőnek élő és holt gazdasági felszerelvények, bizonyos mennyiségü őszivetés, magvak, takarmány és szalmakészletek is fognak leltár mellett átadatni.

A bérletre vállalkozók irásban foglalt ajánlatukat **1893. évi május hó 15-ig** a herczegi főtisztségnél Sopronban (Széchenyitér 15. sz. a.) benyujtani sziveskedjenek.

A vállalkozni ohajtók kellő felvilágositást a haszonbérleti szerződés feltételeiről alulirt főtiszt-ségnél és Lékán (Vasmegye) a tiszttartósági irodában bármikor személyesen, vagy posta utján nyerhetnek.

Sopron, 1893. évi február hó 2-án.

Az Esterházy herczegi hitbizomány főtisztsége.

Haszonbérleti hirdetmény.

A Kőszeg szab. kir. városhoz tartozó ugynevezett **mexikoi szántok** és **Reitanger** nevü 477 kis holdnyi terület **1893. évi szeptember 30-tól kezdődő 12, esetleg több évre is,** szabad verseny-tárgyalás utján haszonbérbe fognak adatni.

Bérbe venni szándékozók felhivatnak, hogy a bérletre vonatkozó, zárt és 50 kros bélyeggel ellátott ajánlataikat 500 frt bánatpénznek melléklésével **folyo évi majus 1-ig** a polgármesteri hivatalhoz beküldjék. Egyéb feltételek a városi irodában mindég betekinthetők.

Itt csak felemlittetik, hogy ezen birtokon gazdasági épületek nincsenek, de olyanok a városnak a feltételekben körülirt anyagi hozzájárulásával emelhetők.

Kőszeg szab. kir. város gazdálkodó választmányának 1893. évi február hó 23-án tartott üléséből.

Kiadta

Gábriel György,
jegyző.

Szép minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Eddig nem létezett **mintakönyvek** szabók számára bérmentetlen.

Nem adok méterenkint 2½ vagy 3½ frtnyi árleengedést, sem ajándékokat szabóknak, mint azt vetélytársaim a vevők költségén teszik, hanem nálam csak netto-árak léteznek, hogy mindeu maginvevő jól és olcsón vásárolhasson. E czélból megkérem a n. é. közönséget csak az én mintakönyveimet figyelembe venni.

Öltözékeknek való kelmék.

Peruvien és Dosking a magas klerus számára, szabályszerü kelmék cs. és kir. **tiszti egyenruháknak, aggharczosok-, tüzoltók-, tornászok- és libériáknak, biliárd- és játékasztalokra** való posztó, (loden), vizhatlan **vadászkabátoknak, mosókelmék, utazóplaidek 4—14 frtig** stb. Aki olcsó, tisztességes, tartós, tiszta gyapjus posztóárúkat és nem olcsó rongyokat, melyek alig érdemesek a szabó ollójára, akar venni, forduljon

Stikarofsky Jánoshoz Brünnben,

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára fél millió frtnyi értékben.

A nagyságot és cselekvőképességet feltüntetendő, kijelentem, hogy kerem Europa legnagyobb posztókivitelét, kammgarn-gyártmányokat, ruhaszabászati kellékeket és nagy könyvkötészetet a saját czéljaira egyesiti. Hogy a fentiekről bárki is meggyőződhessék, a n. é. közönséget arra, hogy alkalom adtán árucsarnokarnokom nagyszerü helyiségeit melyen 150 ember foglalkozik, megtekintse, meghivom.

— **Szétküldés utánvét mellett!** — **Levelezés** magyar, német, cseh, lengyel, olasz, franczia és angol nyelven.

A Horgony-Pain-Expeller

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölés, csúz, köszvény, hátfájdalmak és meghülések ellen a világ minden részén el van terjedve és kitünő hatása által

a legjobb

háziszer hirnevét elnyerte. A valódi Horgony-Pain-Expeller majdnem minden gyógyszertárban kapható 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben és igy a legolcsóbb

háziszer.

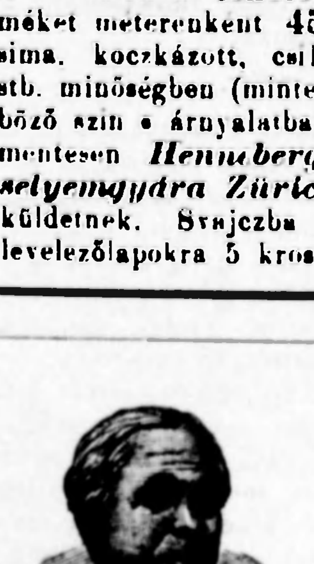

Minden háztartásra nézve nélkülözhetetlen a

KATHREINER-FÉLE KNEIPP MALÁTA KÁVÉ

babkávés izü. A Kathreiner-féle Kneipp maláta-kávé azt az eddig el nem ért előnyt nyujtja, hogy lemondhatunk a vegyitetlen vagy szurrogatokkal vegyitett babkávé általános élvezetéről és készithetünk helyette sokkal **jobb izü,** emellett **egészségesebb s táplálóbb** kávét. — **Igen jó** babkávéval vegyitve. **Nagyon ajánlható** asszonyoknak, gyermekek- és betegeknek.

Utánzásokat óvatosan kerülni kell.

½ **kiló ára 25 kr. — Mindenütt kapható.**

Csak fehér csomagokban, melyeken KNEIPP plébános ur arczképe mint védjegy van, valódi.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.